چگونه عشق به مطالعه را وارد زندگی کودک خود کنیم؟

25 آذر 1403

«من واقعا زمانی که کودک بودم، رویاهای زیادی داشتم و فکر می‌کنم که علت اصلی آن این بود که فرصت زیادی برای مطالعه داشتم». بیل گیتس با گفتن این جمله به یکی از فواید کتاب خواندن کودکان اشاره می‌کند. مطالعه افق دید کودک را گسترش می‌دهد و قوه تخیل و خلاقیت او را پرورش می‌دهد.

کارشناسان فواید زیادی برای کتابخوانی کودکان بیان کرده‌اند. این امر صرف نظر از آن است که شما برای آن‌ها کتاب بخوانید یا اینکه خودشان به سن مطالعه رسیده باشند و داوطلبانه برای این کار اقدام کنند.

از جمله این فواید این است که خواندن کتاب توانمندی‌ها و مهارت‌های زبانی کودکان را افزایش می‌دهد. آن‌ها با کتاب خواندن، واژگان و جملات جدید یاد می‌گیرند. علاوه بر این، یاد می‌گیرند چگونه افکارشان را بهتر بیان کنند.

مطالعه دروازه‌های دانش را به روی کودک شما باز می‌کند و به رشد ذهنی او کمک می‌کند. کودک با درگیر شدن در داستان شخصیت‌های کتاب می‌تواند درس زندگی بیاموزد و با مشکلات و موقعیت‌هایی روبرو بشود که در داستان‌ها آمده و به صورت غیرمستقیم با چگونگی حل و فصل این مشکلات آشنا شود.

چگونه عشق به مطالعه را وارد زندگی کودک خود کنیم؟

دیدن صحنه کودک خردسالی که تلاش می‌کند با یک دست صفحات کتاب را ورق بزند و با دست دیگرش شیشه شیر خود را نگه داشته است، از لذت بخش‌ترین صحنه‌ها برای والدین به شمار می‌رود. همه ما دوست داریم فرزندانی کتابخوان پرورش دهیم؛ با این حال برخی کودکان علاقه چندانی به این کار نشان نمی‌دهند. نیازی به نگرانی نیست، راهکارهایی در این زمینه وجود دارد.

از سنین پایین شروع کنید: علاقه به کتاب خواندن را می‌توانید از دوران جنینی در فرزند خود پرورش دهید. می‌توانید برای او کتاب داستان بخوانید سپس بعد از تولد می‌توانید به این کار خود ادامه دهید و آن را به عادتی روزانه تبدیل کنید.

الگوی خوبی باشیم: اگر به جای در دست داشتن مداوم تلفن همراه، کودکتان شما را در حال خواندن کتاب، ورق زدن روزنامه یا مجله ببیند، احتمال کتابخوان شدن او بیشتر است.

عادت کتابخوانی قبل از خواب: پیش از ساعت خواب با کتاب خواندن زمان با کیفیتی را در کنار فرزندتان بگذرانید. در مورد داستانی که می‌خوانید با هم صحبت کنید. پرسش‌هایی از این قبیل از او

بپرسید: «فکر می‌کنی بعدا چه اتفاقی می‌افتد؟» یا «چرا به نظر تو فلان شخصیت داستان فلان کار را انجام داد؟». اگر به سن خواندن رسیده است، می‌توانید بلند خواندن برخی از قسمت‌های کتابی را که با همدیگر در حال مطالعه هستید، به او واگذار کنید یا متناسب با مهارت‌های او از فرزندتان بخواهید حروف یا کلماتی را که بلد است با دست به شما نشان دهد.

توجه به علایق کودک: اگر به موضوع مشخصی علاقه دارد، کتاب‌هایی در همان زمینه برای او تهیه کنید. شاید فرزندتان به کتاب‌های علمی-تخیلی که مورد پسند شما نیست، از خود علاقه نشان می‌دهد، به سلیقه او احترام بگذارید.

آزادی انتخاب: به او اجازه دهید کتابی را که علاقه به خواندن آن را دارد، انتخاب کند حتی اگر بارها آن را خوانده است یا شما آن را برای او خوانده‌اید. هیچ وقت او را مجبور به خواندن کتاب نکنید.

کتاب‌ها را در دسترس قرار دهید: این کار، این احتمال را افزایش می‌دهد که او خود کتابی را داوطلبانه بردارد و شروع به مطالعه کند.

بیرون از منزل با خود کتاب همراه داشته باشید: به جای به همراه داشتن تبلت با خود کتاب به همراه داشته باشید. مثلا هنگامی که در مطب پزشک منتظر فرارسیدن نوبت خود هستید، می‌توانید با کتاب‌هایی که به همراه دارید خود و فرزندتان را سرگرم کنید.

مراجعه به کتابخانه‌های عمومی: نیازی نیست حتما تمام کتاب‌هایی را که می‌خواهید بخرید. کافی است به کتابخانه‌های عمومی نزدیک محل زندگی خود بروید و در آن‌ها عضو شوید. رفتن به کتابخانه می‌تواند در کودکان اشتیاق برای کتاب خواندن ایجاد کند.

پیشنهادی ویژه

اگر امکان دارد قسمتی از فضای خانه را به فضای کتابخوانی خانواده اختصاص دهید. نیاز نیست این فضا بزرگ یا لوکس باشد. تنها کافی است بنابر سلیقه و امکانات خود کنجی دلپذیر و آرام را ایجاد کنید. اگر قفسه کتاب دارید، بخشی از آن را به کتاب‌های فرزندتان اختصاص دهید.

رویه مطالعه

سایت صندوق کودکان سازمان ملل متحد (یونیسف) می‌نویسد با اینکه کودکان باهم متفاوت هستند، روندهایی وجود دارد تا بتوانید رشد مهارت مطالعه و کتابخوانی را در کودکتان پیگیری کنید:

از تولد تا ۱۸ ماهگی:

- برخی عبارت‌های ساده را می‌فهمد.
- به کتاب‌ها نگاه می‌کند و سعی می‌کند صفحات کتاب را ورق بزند.
- حرف زدن را تقلید می‌کند.
- در حدود یک سالگی می‌تواند یک یا چند کلمه بگوید.

از ۱۸ ماهگی تا ۳ سالگی:

- او می‌تواند در حدود دو سالگی از ۲۵۰ تا ۳۵۰ کلمه و در حدود سه سالگی از ۸۰۰ تا ۱۰۰۰ کلمه را بر زبان آورد.
- از گوش دادن به کتاب‌های آشنا لذت می‌برد.
- عبارتی تکرار شده از کتاب مورد علاقه خود را می‌گوید.
- صدای صحبت کردن بزرگسالان را تقلید می‌کند.
- از شما می‌خواهد که برای او بخوانید.

از ۳ سالگی تا ۵ سالگی:

- حروف آشنا را تشخیص می‌دهد و تلاش می‌کند آن‌ها را بنویسد.
- به درستی یک کتاب را در دست می گیرد و صفحات آن را ورق می‌زند.
- کلمات آهنگین را تشخیص می‌دهد.
- به خوبی از جملات استفاده می‌کند.
- از کتاب‌هایی که با صدای بلند خوانده می‌شود یاد می‌گیرد.

خبرنگار : ***مهری بهرامی***